

Tisková zpráva

Většina Čechů chce ŽÍT DOMA, i když se stane závislá na péči druhých

Češi chtějí ŽÍT DOMA i v případě, kdy nebudou na vše stačit sami. Stěhování do pobytového zařízení typu domov pro seniory by volil jen zlomek populace, a to ještě ne vždy jako ideální řešení. Vyplynulo to z nejaktuálnějšího průzkumu Institutu sociální práce, z.s., ve spolupráci s agenturou NMS Market Research.

Praha (5. února 2020) - ŽÍT DOMA, i když budou závislí na pomoci druhých z důvodu pokročilého věku, vážné nemoci, ale i po úrazu, nebo například se zdravotním postižením, chtějí téměř tři čtvrtiny (69,2 %) dotázaných.

Ústavní péči, např. domov pro seniory, by volila pouze třetina lidí (23,6 %). Více než polovina z nich by se pro ni rozhodla z důvodu neznalosti jiných forem podpory, například terénní pečovatelské služby, nebo že nechce starosti o sebe zatěžovat rodinu, ani blízké.

„Mnozí z těchto lidí se domnívají, že péče poskytovaná doma je v určitých případech nedostupná, nevhodná nebo dokonce nebezpečná, automaticky považují pobytová zařízení za lepší či jednodušší východisko,“ vysvětluje sociální pracovnice a lektorka Institutu sociální práce Karolína Harries důvody, proč by někteří lidé volili ústavní péči, i když o ní nejsou vnitřně přesvědčení. Ve skutečnosti proto **podíl osob, které by chtěli ŽÍT DOMA, odpovídá minimálně 8 z 10 dotázaných.**

„Výsledky průzkumu reflektují trend v sociálních službách, který je již delší dobu zakotven v klíčových strategických dokumentech: budoucnost sociálního systému v ČR, jako i jinde v Evropě, tkví zejména v podpoře a rozvoji terénních sociálních služeb, tak aby lidé mohli zůstat doma,“ upozorňuje předseda Institutu Jakub Čtvrtník.

Například stále rostoucí počet seniorů má značný dopad na veřejné finance. Náklady na dlouhodobou péči se každoročně zvyšují, včetně péče poskytované v rodinách. Podle zdrojů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR je 70–90 % veškeré sociální a zdravotní dlouhodobé péče poskytováno rodinnými příslušníky nebo jinými pečujícími. Počet neformálních pečovatelských služeb v České republice se odhaduje na 250 až 300 tisíc osob. Podle Fondu dalšího vzdělávání se 34 % neformálních pečujících v loňském průzkumu označilo za hlavní pečující, tedy osobu, která se doma o opečovávaného stará nejvíce. Ovšem taková zátěž je pro laika, většinou pracujícího, starajícího se například ještě o nezletilé děti, dlouhodobě nesmírně fyzicky i psychicky náročná.

Institut sociální práce již několik let přispívá ke změně sociálního systému právě směrem k co největší podpoře možnosti ŽÍT DOMA a zároveň úlevě pro neformální pečující, většinou rodiny opečovávaných. Mimo jiné se zaměřuje na proměnu fungování pečovatelských služeb, které by se měly stát základním pilířem péče v domácím prostředí. *„Spolupracujeme s více než stovkou pečovatelských služeb a další přibývají, dále se sedmi kraji a některými pražskými městskými částmi. Mnohé služby jsou již dnes schopny více umožnit ŽÍT DOMA lidem, jejichž závislost na péči druhých odpovídá I. a II. a III. a IV. stupni přiznaného příspěvku na péči - lidí, kteří dříve byli klienty pobytových zařízení. Pečovatelské služby v rámci našich projektů mění své fungování - prodlužují provozní dobu, omezují suplování dnes již často dostupných místních služeb, např. rozvoz stravy, velký úklid, čímž se jim uvolňují ruce pro odbornou péči typu: pomoc s hygienou, s podáním jídla, manipulace se špatně pohyblivým člověkem, aj.“* uvádí Jakub Čtvrtník.

A právě díky loňskému navýšení příspěvku na péči by na služby pečovatelek měl dosáhnout opravdu každý. *„My k těm nejpotřebnějším klientům většinou docházíme třikrát denně. K některým jezdíme, ale i jen dvakrát či jednou denně, nebo jen v některé dny. Četnost podpory, stejně tak jako její míra, je závislá na konkrétní situaci každého klienta – zejména na jeho aktuálním zdravotním stavu, míře zapojení rodiny do péče, možnostech úprav domácnosti, například k bezbariérovosti, a pomoci dalších návazných služeb,“* doplňuje Věra Bajerová, vedoucí pečovatelské služby Sociálních služeb města Jičína.

Pokud bude dobře fungovat podpora v domácím prostředí a lidé o ní budou informováni, do ústavních zařízení se budou stěhovat až po vyčerpání všech možností terénních sociálních a dalších návazných služeb, např. domácí zdravotní péče. Pobytové služby díky tomu nebudou muset čelit zájmu, který neodpovídá nabídce. A lidé budou moci zůstat déle tam, kde to mají nejraději – ŽÍT DOMA.

Tisková zpráva – příloha

Hlavní důvody pro podporu péče v domácnosti a terénních sociálních služeb

Výsledky průzkumu Institutu sociální práce, z.s., realizovaného ve spolupráci NMS Market Research

SHRNUTÍ:

- **8 z 10 Čechů chce dál ŽÍT DOMA, i když se stanou závislí na pomoci dalších osob. Naprostá většina Čechů by tak i při výrazném zhoršení zdravotního stavu dala přednost péči v domácnosti, s možností podpory dostupných terénních sociálních služeb.**
- **Výzkum ukázal, že i když naprostá většina Čechů dává přednost péči v domácnosti, značná část veřejnosti není o možnostech terénních sociálních služeb i pobytových zařízení správně informována. Z odpovědí rovněž vyplynulo, že povědomí o sociálních službách je v populaci velmi nízké a nepřesné a že představy o podobě a fungování sociálních služeb mohou být naprosto odlišné.**
- **Výzkum rovněž potvrdil jak potřebu dalšího rozvoje terénních sociálních služeb, které lidem umožní co nejdéle ŽÍT DOMA, tak nutnost širší informační kampaně o možnostech a fungování všech druhů sociálních služeb.**

NEJČASTĚJŠÍ DŮVODY PRO SETRVÁNÍ V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ:

- Pro setrvání v domácnosti by se jednoznačně rozhodly téměř tři čtvrtiny dotázaných - 692 osob 1000, tj. 69,2 %.
- Dva nejčastější argumenty pro setrvání v domácnosti byly: **každý čtvrtý člověk** (37 % dotázaných) **vyzdvihl význam vlastního soukromí a uvádí pozitivní vztah k domácímu prostředí.**
- **Pro každého dvanáctého člověka** (8% dotázaných) **představuje domácí péče motivaci k uzdravení, dobře působí na psychiku a je celkově důstojnější.**
- **Významnými důvody pro volbu setrvání v domácnosti jsou pro mnoho lidí vlastní (většinou nedobré) zkušenosti s péčí v pobytových nebo zdravotnických zařízeních.** Nebo se jim nelíbí, jakou pověst (negativní obraz) tato zařízení mají. **Jeden z těchto argumentů uvedl každý dvacátý dotázaný** (4,9%).
- Jen o něco menší podíl z dotázaných (4,5%) – **každý dvaadvacátý – uvedl, že je pro něj důležitá hodnota vlastní samostatnosti a nezávislosti.**
- **Stejný počet osob sází na dobré rodinné zázemí a očekává, že jejich rodina (s případnou podporou sociálních služeb) by potřebnou péči zajistila.**
- **Častým důvodem preference péče v domácnosti je rovněž přání zemřít doma, anebo alespoň zůstat doma co nejdéle to bude možné.** Tento důvod uvedl každý třiatřicátý z dotázaných (3%).
- **9 % osob, které by zvolily péči v domácnosti, důvod své volby nedokázalo zdůvodnit.** Z toho 3 % uvedla, že mají pro své stanovisko nekonkrétní důvody nebo jde o momentální rozhodnutí. Každý jedenáctý člověk tedy nedokáže důvod svého rozhodnutí vysvětlit, nebo situaci připustit.

NEJČASTĚJŠÍ DŮVODY PRO ODCHOD DO POBYTOVÉHO ZAŘÍZENÍ:

- Pro odchod do pobytového zařízení (např. domova pro seniory) by se jednoznačně rozhodla přibližně jedna čtvrtina dotázaných - 236 z 1000, tj. 23,6% .
- **Většina z nich - každý desátý dotázaný** (9,8%) - by tuto variantu volila **proto, že nechce být na obtíž svému okolí.** Výrazně tento důvod převažuje u žen – uvedlo jej 62 (6,2 %) žen a 36 (3,6 %) mužů. Pravděpodobně proto, že ženy si lépe představí, co pečování o druhého obnáší a nejčastěji také roli pečovatelek zastávají.
- **Každý dvacátý osmý z dotázaných** (3,6%) považuje pobytovou službu za **lepší či jednodušší řešení, anebo se domnívá, že péče v domácnosti je v určitých případech nedostupná, nevhodná, nebo dokonce nebezpečná.**

- Každý dvaapadesátý člověk (1,9%) by pobytovou službu zvolil proto, že žije osaměle a domnívá se, že by se o něj v domácnosti neměl kdo postarat nebo si představuje, že by se v kolektivu lidí v podobné situaci cítil lépe.
- Téměř 10 % z osob, které by zvolily pobytové zařízení, nedokáže důvod své volby objasnit, nedovede si ji představit nebo nechce připustit, že by vůbec mohla nastat.

JINÁ STANOVISKA:

- 72 (7,2 %) osob se nedokázalo mezi pobytovým zařízením a péčí v domácnosti rozhodnout.
- Z toho 18 osob (1,8 % dotázaných) - každý sedmasedmdesátý - přiznalo, že by raději zvolili eutanazii, sebevraždu nebo jiný způsob ukončení života. Zhoršení zdravotního stavu a situace, která vyžaduje pomoc dalších osob, pro ně představuje něco, co nejsou ochotni akceptovat a co se neslučuje s tím, aby mohli dál žít.
- 16 osob (1,6% dotázaných) – každý dvašedesátý - uvedlo, že se pro řešení rozhodne teprve tehdy, až situace nastane. Stejný počet osob by využil pomoc rodiny a blízkých osob a přitom předpokládá, že pomoc sociálních služeb nebude využívat. Někteří jejich pomoc výslovně odmítají.
- Ostatní dotázaní jinou možnost zvolili proto, že na dotaz vůbec nedokázali odpovědět nebo nebyli ochotni připustit, že by popisovaná situace mohla nastat, případně se domnívají, že každý člověk by se měl postarat sám o sebe a neměl by spoléhat na ostatní. Celkem se jedná o 22 osob (2,2% dotázaných.)